

Disseny i adaptació curriculars

Codi: 101685
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Laborda Molla
Correu electrònic: Cristina.Laborda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana cursar paral·lelament l'assignatura optativa de quart curs "Comunicació i llenguatge oral en l'escola inclusiva".

Objectius

Els objectius metodològics d'aquesta assignatura es desenvolupen amb estratègies que se centren en el treball dirigit, el treball supervisat i el treball autònom.

Els objectius a assolir són els següents:

1. Conèixer el sistema educatiu i l'estructura del currículm per poder establir el marc d'actuació davant les necessitats específiques d'aprenentatge.
2. Adaptar processos d'ensenyament- aprenentatge per donar resposta a les necessitats educatives específiques de l'alumnat en contextos de diversitat.
3. Explorar diferents alternatives metodològiques per a donar resposta a les necessitats educatives específiques dels alumnes.

Competències

- Assessorar equips escolars, assistencials i sanitaris en l'elaboració i l'execució de polítiques d'atenció i educació sobre temes relacionats amb la logopèdia.
- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.
- Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
- Treballar en equips intradisciplinaris i interdisciplinaris.
- Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la influència de l'escolaritat compartida sobre el desenvolupament d'infants que requereixen adaptacions curriculars.
2. Avaluar i valorar les competències comunicatives i del desenvolupament de les habilitats lingüístiques dels escolars.
3. Col·laborar en l'adaptació curricular i/o programa d'accés curricular, d'acord a les dificultats d'audició i/o llenguatge de l'escolar.
4. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
5. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
6. Descriure la influència del context i de la interacció social i dinàmica a l'hora d'avaluar les necessitats educatives especials i de dissenyar i planificar una intervenció.
7. Detectar els problemes comunicatius que generen dificultats en els aprenentatges escolars.
8. Establir i enumerar criteris adequats per elaborar una adaptació curricular individualitzada.
9. Explicar de manera contextualitzada les intervencions logopèdiques en el marc escolar tenint en compte el projecte educatiu de centre i el currículum comú de tot l'alumnat.
10. Explicar de manera crítica la repercussió de diferents models de política d'integració educativa en l'ús dels recursos públics del sistema educatiu.
11. Explicar el paper que té el currículum comú en l'àmbit escolar.
12. Explicar les necessitats educatives especials relacionades amb els trastorns de l'audició i la parla.
13. Explicar mètodes per afavorir el desenvolupament integral de les persones amb necessitats educatives especials a qui va dirigida l'actuació.
14. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
15. Treballar en equips intradisciplinaris i interdisciplinaris.

Continguts

1-El context del sistema educatiu

- Sistema Educatiu
- Les diferents etapes educatives

2-El currículum

- Els fonaments del currículum
- Característiques del currículum

3-El disseny i l'organització dels contextos d'ensenyament- aprenentatge

- El projecte educatiu de centre
- El projecte lingüístic
- La programació anual
- La programació de l'aula (Unitats didàctiques o de programació)

4-Condicions que comporten la necessitat de realitzar adaptacions curriculars i plans individualitzats (PI)

- Necessitats Educatives Especials: Conceptes, tipus i causes
- Dificultats d'aprenentatge relacionats amb l'audició i la parla

5-Dimensions crítiques del disseny de les adaptacions curriculars i els PI

- Estructura i instruccions per a l'elaboració d'un PI
- Seguiment i valoració de l'aplicació d'un PI. Valoració de l'alumne

6-Estratègies metodològiques i recursos per a l'atenció a la diversitat

- L'escola com a medi integrador. L'escola inclusiva
- El paper del/ de la logopeda
- Criteris per a organitzar la resposta a les diferents necessitats de l'alumnat

Metodologia

La metodologia emprada inclourà:

- Presentació, síntesi i explicacions per part del professor sobre continguts del temari.
- Anàlisi, discussions i treballs en grup i individuals sobre lectures d'articles, capítols de llibre i o vídeos.
- Projecció de vídeos, anàlisi de casos i experiències educatives inclusives.
- A partir de la presentació d'un cas amb Necessitats Educatives Especials (NEE) elaborarà una adaptació de material educatiu.

Els objectius metodològics d' aquesta assignatura es desenvolupen amb estratègies que se centren en el treball dirigit, el treball tutoritzat-supervisat i el treball autònom.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presentació, síntesi i explicacions per part del professor	38	1,52	1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Tutories	26	1,04	1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i treball en equip	84	3,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Avaluació

Evidència 1 (30%): Presentació oral del treball grupal basat en el projecte que es desenvolupa a classe i que gira al voltant de la logopeda i el seu rol a l'escola.

Evidència 2 (30%): Treball d'adaptació d'una unitat didàctica d'un llibre de text escolar.

Evidència 3 (40%): Treball escrit individual basat en l'elaboració i desenvolupament d'un estudi de cas.

Per considerar l'assignatura superada cal una nota mínima de 5,0. Per aprovar cal tenir totes les activitats avaluatives aprovades amb 5,0 i haver assistit a un mínim del 80% de les sessions presencials, que són obligatòries.

Als estudiant que durant el curs hagin fet un seguiment adient de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria realitzant una recuperació. Podrà optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. En aquest cas la nota màxima de l'activitat a recuperar serà d'un aprovat (5,0). No es contempla la possibilitat de que aquesta recuperació serveixi per apujar nota.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació oral del treball de recerca	30%	2	0,08	1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Treball pràctic adaptació de material	30%	0	0	1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Treball pràctic estudi de cas	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA (2008): Currículum. Educació Infantil. Barcelona: Departament d'Ensenyament.

GENERALITAT DE CATALUNYA (2008): Currículum. Educació Primària. Barcelona: Departament d'Ensenyament.

GISTAL(Grup d'Investigació sobre Sordeses i Trastorns en l'Adquisició del llenguatge)(2002)L' alumnat sord a les etapes infantil i primària. Criteris i exemples d'intervenció educativa.Bellaterra, Servei de Publicacions de la UAB.

-ECHEITA, G. (2006) Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Madrid: Narcea.

GINÉ, C. (coord.) (1996). Trastorns del desenvolupament i Necessitats Educatives Especials. Barcelona: UOC./Intervenció psicopedagògica en els transtorns del desenvolupament. Edició del 2000.

PUIGDELLÍVOL, I. (1992): Programació d'aula i adequació curricular. El tractament de la diversitat. Barcelona: Graó.

MACARULLA, I. SAIZ, M. (Coord)(2009) Bones pràctiques d'escola inclusiva. La inclusió d'alumnat amb discapacitat: un repte, una necessitat.Barcelona: GRAO (166)

MARCHESI, A. . [et al.] (1999): Desarrollo psicológico y educación. 3. Trastornos del desarrollo y necesidades especiales. Madrid:Alianza editorial.

Bibliografia complementària

ALDÁMIZ M. i altres(2000) Com ens ho fem? Propostes per educaren la diversitat Barcelona: Grao nº 119.

A.A.V.V. (1993): Necesidades educativas especiales. Málaga: ediciones Aljibe.

ALVAREZ, L. SOLER, E. (1996): La diversitat en la pràctica educativa: modelos de orientación y tutoría. Madrid: Editorial CCS. Col·lecció Campus 3.

AINSCOW, M. (1994): Necesidades especiales en el aula. Madrid: UNESCO-Narcea.

ARNAIZ, P. i LOZANO, J. (1996) Proyecto curricular para la diversidad. Psicomotricidad y lectoescritura. Madrid: Ed. CCS

CELA, J. [et al.] (1997): El tractament de la diversitat en l'etapa d'infantil i primària. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat.

COLL, C. (1987): Psicología y currículum. Barcelona: Cuadernos de Pedagogía-Laia.

EISNER, E.W. (1987): Procesos cognitivos y currículum. Una base para decidir lo que hay que enseñar. Barcelona: Martínez Roca.

FERRÁNDEZ, A. (Coord.) (1997): Didáctica general. Barcelona, UOC.

GARCIA PASTOR, C. (1995): Una escuela común para niños diferentes: la integración escolar. Barcelona: EUB.

GARCIA VIDAL, J. i GONZÁLEZ MANJÓN, D. (1998 3a edició): Evaluación e informe psicopedagógico. Una perspectiva curricular. Vol. I. Madrid: EOS.

GALLARDO, J.R. (1995, 2a edició): Manual de logopedia escolar. Un enfoque práctico. Málaga: Ediciones Aljibe.

GENERALITAT DE CATALUNYA (1996): Atenció a la diversitat a l'ESO: 50 idees per a l'acció. Barcelona: Departament d'Ensenyament.

GENERALITAT DE CATALUNYA (2003): L'ús del llenguatge a l'escola. Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats

GIMENO, J. (1988): El currículum, una reflexión sobre la práctica. Madrid: Morata.

GIMENO, J. i PÉREZ, A. (1988): Comprender y transformar. Madrid: Morata.

GIROUX, H. A. i FLECHA, R. (1992): Igualdad educativa y diferencia cultural. Barcelona: Roure.

HANKO, G. (1993): Las necesidades educativas especiales en las aulas ordinarias. Barcelona: Paidós.

HEGARTY y otros (1998) Aprender juntos. La integración escolar. Madrid: Morata

GONZÁLEZ, D. (1993): Adaptaciones Curriculares: guía para su elaboración. Málaga: Aljibe.

LOPEZ MELERO, M. (1993) Lecturas sobre integración escolar y social. Barcelona: Paidós

LOUGHLIN, C.E.; SUINA, J.H. (1982): El ambiente de aprendizaje: diseño y organización. Madrid: MEC/Morata, 1987

LLUCH, X i SALINAS, J. (1996): La diversidad cultural en la práctica educativa. Madrid: M.E.C.

MARTÍN, E; MAURI, T., (COORDS) (2011): Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva. Barcelona: Graó.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (1992): Adaptaciones curriculares. Madrid: MEC "Cajas rojas"

Monogràfic (1993b): Educar en la diversidad. Cuadernos de Pedagogía, **212**.

Monogràfic (1998): Comprender la diversitat en educació. Educar, **22 i 23**.

MUÑOZ, E. (1992): Desenvolupament curricular i educació en la diversitat. Barcelona: ICE-UAB.

MUÑOZ, E. i RUÉ, J. (Coords.) (1993): Educació en la diversitat i escola democràtica. Bellaterra: ICE-UAB.

PALACIOS, J. (1996): La adaptación en Andalucía. Sevilla. Junta de Andalucía.

PARDO, A.Mª.I BARLET, X. (1990) Reflexiones sobre el trabajo con padres. Revista de Logopedia, Foniatría, Audiología, vol. 10, nº 1.

PÉREZ-CAMPANERO, Mª. P. (1991): Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa. Madrid: Narcea.

PUIGDELLÍVOL, I. (1998): La educación especial en la escuela integrada. Barcelona: Graó.

RUÉ, J. (1992): Què farem de la diversitat? Crònica d'Ensenyament, **43**, pp. 4-6.

RUÉ, J. i TEIXIDOR, M. (1991): Diversitat i agrupament d'alumnes. Bellaterra: ICE-UAB.

RUIZ I BEL, R. (1989): Adapataciones curriculares individualitzades per als nens amb necessitats educatives especials. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

SANZ DEL RÍO, S. (1995): Integración de alumnos con Necesidades Educativas Especiales. Panorama Internacional. Madrid, Real Patronato.

STAINBACK, S. (1999): Aulas inclusivas. Madrid: Narcea.

UNESCO (1994): Declaración de Salamanca y Marco de Acción sobre Necesidades Educativas Especiales. París, UNESCO-MEC

UNESCO (1995): Las Necesidades Especiales en el Aula. Materiales para la formación de profesores. París: UNESCO.

WANG C.M. (1998): Atención a la diversidad del alumnado. Madrid: Narcea.